

Obsah

Úvod	9
1 Soudně lékařská thanatologie a traumatologie (J. Štefan)	11
1.1 Smrt	11
1.2 Posmrtné změny	12
1.2.1 Posmrtné skvrny (livores mortis)	12
1.2.2 Posmrtná ztuhlost (rigor mortis)	14
1.2.3 Chladnutí těla (algor mortis)	15
1.2.4 Zasychání kůže a sliznic	16
1.2.5 Autolýza	17
1.2.6 Hniloba, tlení	17
1.2.7 Biologičtí činitelé urychlující rozklad	18
1.2.8 Mumifikace, adipocire	19
1.2.9 Balzamování, konzervace	20
1.3 Prohlídka a pitva zemřelých	20
1.4 Identifikace	25
1.5 Náhlé úmrtí	28
1.6 Násilná smrt	34
1.7 Poranění ostrým nástrojem	34
1.7.1 Řezné rány	34
1.7.2 Sečné rány	36
1.7.3 Bodné rány	37
1.8 Poranění tupým nástrojem	39
1.8.1 Pohmoždění (contusio) kůže	40
1.8.2 Oděrky (excoriationes)	40
1.8.3 Krevní výrony (hematoma)	41
1.8.4 Tržně zhmožděné rány (vulnera contusolacera)	42
1.8.5 Tupá poranění vnitřních orgánů	43
1.8.6 Zlomeniny	49
1.8.7 Rány vzniklé kousnutím	52
1.9 Střelné rány (vulnera sclopetaria)	53
1.10 Dušení	58
1.10.1 Oběšení	60
1.10.2 Uškrcení	62
1.10.3 Zardoušení	63
1.10.4 Zakrytí nosu a úst	64
1.10.5 Vdechnutí cizích těles	65
1.10.6 Utopení	66

1.10.7	Traumatická asfyxie (smáčknutí trupu)	69
1.10.8	Vdechování vzduchu neadekvátního složení	69
1.10.9	Nepřirozená (neadekvátní) poloha těla	70
1.11	Exploze	70
1.12	Pracovní úrazy	72
1.13	Mimopracovní úrazy	74
1.13.1	Domácí úrazy	74
1.13.2	Sportovní úrazy	75
1.13.3	Dopravní úrazy	75
1.14	Poranění fyzikálním násilím	79
1.14.1	Vysoká teplota a nízká teplota	79
1.14.1.1	Úpal, úžeh	79
1.14.1.2	Popálení, opaření	80
1.14.1.3	Omrznutí	82
1.14.1.4	Podchlazení (hypotermie)	83
1.14.2	Elektrický proud, zasažení bleskem	84
1.14.3	Změny atmosférického tlaku	87
1.14.4	Záření	89
1.15	Poškození chemickými látkami – otravy	91
1.15.1	Obecná část	92
1.15.2	Psychofarmaka	97
1.15.3	Hypnotika	99
1.15.4	Opiáty a jiné omamné látky	101
1.15.5	Atropin	102
1.15.6	Těkavé narkotické látky	102
1.15.7	Halucinogeny	103
1.15.8	Psychostimulancia	104
1.15.9	Kokain	104
1.15.10	Oxid uhelnatý	105
1.15.11	Ostatní krevní a tkáňové jedy	107
1.15.12	Etylalkohol (etanol)	108
1.15.13	Metylalkohol	110
1.15.14	Etylenglykol	111
1.15.15	Pesticidy (insekticidy a herbicidy)	111
1.15.16	Poživatiny	112
1.15.17	Hmyzí jed	115
1.15.18	Hadí jed	115
1.15.19	Anorganické jedy	115
1.15.19.1	Kyseliny a zásady	115
1.15.19.2	Arzen	116
1.15.19.3	Olovo	116

	1.15.19.4 Rtuť	117
	1.15.19.5 Thallium	117
1.16	Hladovění	118
2	Úloha lékaře v soudním řízení (J. Štefan)	121
2.1	Lékařské potvrzení, odborné vyjádření	121
2.2	Lékař jako svědek	122
2.3	Lékař jako znalec, znalecký posudek	123
2.4	Soudní pitva	126
2.5	Zdravotnická dokumentace a její význam	127
2.6	Prohlídka a vyšetření poškozeného	128
2.7	Prohlídka a vyšetření osob podezřelých ze spáchání trestného činu	129
	2.7.1 Nepříčetnost, stav zmenšené přičetnosti	132
	2.7.2 Ochranná opatření	133
2.8	Mechanismus zranění	134
2.9	Příčinná souvislost	135
2.10	Kvalifikace poranění v trestním řízení	137
	2.10.1 Ublížení na zdraví	137
	2.10.2 Těžká újma na zdraví	139
2.11	Týrání svěřené osoby	144
2.12	Vražda	146
	2.12.1 Vražda novorozeného dítěte matkou	149
	2.12.2 Opuštění dítěte	152
2.13	Sebevražda (suicidium), účast na sebevraždě	152
2.14	Fyzické napadení, loupež, rvačka	156
2.15	Nedovolené přerušování těhotenství	160
2.16	Znásilnění	162
2.17	Pohlavní zneužití	165
2.18	Šíření nakažlivé choroby	166
2.19	Ohrožování pohlavní nemocí	167
2.20	Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými potřebami	167
2.21	Ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství	168
2.22	Alkohol a bezpečnost v dopravě	171
2.23	Drogová závislost (toxikomanie)	175
	2.23.1 Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek	177
2.24	Odškodňování za bolest a ztížení společenského uplatnění	179
3	Medicínsko-právní problematika (J. Mach)	183
3.1	Právní postavení, práva a povinnosti zdravotnických pracovníků	183
	3.1.1 Základní právní předpisy medicínského práva	185
	3.1.2 Povinnost zdravotnického pracovníka poskytnout první pomoc	187

3.1.3	Povinnost mlčenlivosti, její prolomení a neoprávněné nakládání s osobními údaji	190
3.2	Vztah lékař – pacient, poučení a souhlas, informovaný souhlas, pozitivní a negativní revers	195
3.2.1	Informace o nepříznivém zdravotním stavu a infaustní diagnóze	198
3.2.2	Souhlas pacienta s poskytováním zdravotní péče a pozitivní revers	199
3.2.3	Nesouhlas pacienta s výkonem zdravotní péče – negativní revers	201
3.2.4	Provádění zdravotních výkonů bez souhlasu pacienta	202
3.2.5	Zdravotní výkony u dětí a osob nezpůsobilých k právním úkonům bez souhlasu zákonných zástupců nebo opatrovníka	203
3.2.6	Detence a povinnosti zdravotnického zařízení v případě detence	204
3.3	Transplantace, odběr krve, odnímání částí lidského těla v souvislosti s léčebně preventivní péčí	206
3.3.1	Transplantace	206
3.3.2	Odběr tkání a orgánů od žijících dárců	206
3.3.3	Odběr od zemřelých dárců	208
3.3.4	Odnímání částí lidského těla v souvislosti s léčebně preventivní péčí, lékařskou vědou, výzkumem a výukovými účely, odběr krve, tkání a orgánů	211
3.4	Postup <i>lege artis, non lege artis, vitium artis</i>	211
3.5	Trestní odpovědnost zdravotnického pracovníka	214
3.5.1	Nejčastější trestné činy, ke kterým dochází v souvislosti s výkonem lékařského povolání	217
3.6	Znalecké posudky hodnotící postup při poskytování zdravotní péče	219
3.6.1	Odborné posudky znaleckých komisí a vědecké rady České lékařské komory	222
3.7	Česká lékařská komora – Disciplinární řád a Etický kodex	225
3.8	Nejčastější chyby a nedostatky při poskytování zdravotní péče	226
3.9	Prevence právních problémů – doporučení	228
	Vzor Informovaný souhlas	231
	Vzor Revers	233
	Literatura	235
	Rejstřík	237